

УДК 338.48

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ**

**ENSURING THE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF RAIL
TRANSPORT ENTERPRISES UNDER THE CONDITIONS OF
DIGITALIZATION**

V. I. Toropova¹

¹*Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

V. I. Toropova¹

¹*Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Ефективна інноваційна діяльність є основою сталого розвитку будь-якого суб'єкта господарювання. Зважаючи на низькі інвестиційні спроможності АТ «Укрзалізниця» [1-3], його незначний інноваційний потенціал, а також особливості цифровізації світової та вітчизняної економіки [4-6], в якості головного інструменту забезпечення інноваційного розвитку підприємств залізничного транспорту слід виділити модель відкритих інновацій. Дана модель ґрунтується на твердженні, що в інноваційній діяльності вітчизняного суб'єкта господарювання може прийняти участь будь-яка зацікавлена особа. Це дозволить розширити межі партнерів інноваційної діяльності, її інвесторів, а також збільшити ймовірність та результативність реалізації спільних інноваційних проєктів. Дієвості відкритої моделі інноваційної діяльності можливо забезпечити за рахунок створення відповідної цифрової платформи. Дана платформа стане базисом для попереднього обговорення та ухвалення спільних інноваційних проєктів, що позитивно відіб'ється на якості інновацій та істотно скоротить час на її реалізацію.

Дослідивши особливості інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту в сучасних умовах господарювання та результати від удосконалення інноваційного процесу [2, 3, 7], маємо зазначити, що основні напрямки наукових досліджень на підприємствах залізничного транспорту слід здійснювати в напрямку забезпечення перевізної діяльності, що дозволяють забезпечити інноваційний характер надання послуг, підвищити потенціал залізничного транспорту, інтегрувати перевезення в міжнародні схеми вантажопотоків. Ними можуть бути: технології перевізного процесу на основі застосування ІТ-технологій, інтелектуальних систем управління; модернізації інфраструктури відповідно до вимог і умов пропуску вантажних і пасажирських поїздів, в тому числі міжнародних; розробки пристроїв і програмних засобів контролю стану і

безпеки використання рухомого складу. Наукові розробки, що виконуються в межах науково-технічної взаємодії із зарубіжними партнерами, повинні бути пов'язані з уніфікацією технології перевізного процесу в межах взаємодії, дотриманням міжнародних норм забезпечення утримання інфраструктури та експлуатації рухомого складу.

Інноваційний розвиток підприємств залізничного транспорту відповідно вимагає підвищення якості системи професійної підготовки, що в свою чергу пов'язано з розвитком багаторівневої корпоративної системи підготовки професійних кадрів для підприємств залізничного транспорту. Розвиток системи професійної підготовки потребує якісного прогнозування потреби підприємств залізничного транспорту на перспективу. Корпоративна кадрова система повинна усунути розходження в сприйнятті кількісного і якісного складу необхідних кадрів за рівнями управління залізничним транспортом, забезпечити мотивацію молодого фахівця працювати в сфері залізничного транспорту протягом всієї кар'єри, актуалізувати процедури менеджменту персоналу відповідно до сучасних вимог ведення бізнесу.

Для забезпечення якості професійної підготовки кадрів потрібно оптимізувати класифікацію залізничних професій, інтегруючи її рівні з системою кваліфікації персоналу. Для такої системи потрібна розробка переліку компетенцій, якими повинен володіти працівник залізничного транспорту з урахуванням кар'єрного вектору за професіями, напрямками діяльності та посадами. Вироблення практико-орієнтованих програм навчання, підвищення кваліфікації та перепідготовки персоналу дозволить підвищити якість освіти по залізничним спеціальностям. Істотний ефект дозволять отримати дуальні програми підготовки, стажування, розвиток системи філій підрозділів установ вищої освіти на підприємствах, участь в реалізації освітніх програм працівників галузі. Істотний ефект також мають заходи розвитку цільового набору для навчання в ліцеях і коледжах залізничного транспорту, установах вищої освіти.

[1] Dykan V., Tokmakova I., Kalicheva N., Korin M., Kozlova A. Formation of the Institutional Model of Public Administration of Post-Industrial Transformation of the Ukrainian Industrial Complex. *International Journal of Engineering & Technology*. 2018. 7 (4.3). P. 438 – 444.

[2] Обруч Г. В. Збалансований розвиток підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації економіки. Х. : УкрДУЗТ, 2020. 402 с.

[3] Овчиннікова В. О. Стратегічне управління розвитком залізничного транспорту України. Х. : УкрДУЗТ, 2017. 427 с.

[4] Овчиннікова В. О., Колеснік А. Ю., Гавришук М. А. Концептуальні положення управління підприємством в умовах пандемії та становлення цифрової економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2021. № 69. С. 36 – 40.

[5] Фостолович В. А. Цифровізація в сучасній системі управління. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні проблеми науки і практики*. 2019. № 7. С. 154–168.

[6] Гринько П. Л. Цифрова трансформація бізнесу в умовах розвитку інноваційних процесів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. № 3. С. 53–58.

[7] Дикань В. Л., Данько М. І., Воловельська І. В. Вибір оптимальної інноваційної стратегії підприємств залізничного транспорту: монографія. Х.: УкрДАЗТ, 2013. 172 с.